Súd:	Krajský súd Bratislava
Spisová značka:	3Co/218/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1714203388
Dátum vydania rozhodnutia:	28. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Ing. Mario Dubaň
ECLI:	ECLI:SK:KSBA:2019:1714203388.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a sudcov JUDr. Ivany Štiftovej a JUDr. Romana Majerského, v sporovej veci žalobcu: A. M., G.. XX.X.XXXX, O. X, R. W., zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Polákom, Miletičova 64, Bratislava, proti žalovanému: News and Media Holding a.s., Einsteinova 25, Bratislava, IČO: 47 256 281, zastúpenému Škubla & Partneri s. r. o., Einsteinova 25, Bratislava, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V č.k. 39C 335/2014-278, zo dňa 23.3.2016, takto

r o z h o d o l :

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, ktorou bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 10.000 eur m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy 1.500 eur a vo zvyšku žalobu z a m i e t a .

II. Žalobcovi priznáva proti žalovanému plný nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 10.000 eur; vo zvyšku návrh zamietol a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov konania 4.566 eur za súdny poplatok a trovy právneho zastúpenia 837,16 eura. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde v Pezinku 11.4.2014, v znení doplneného podania z 10.11.2014, domáhal zaplatenia 150.000 eur titulom nemajetkovej ujmy a náhrady trov konania; na tom skutkovom základe, že žalovaný v týždenníku Plus 7 dní, v čísle 10, zo dňa 6.3.2014, uverejnil na strane 111-113 článok autora M. L. pod názvom „Stratené milióny“ a podtitulom „Exmanžel C. M. dostal milióny z Eurofondov, no peniaze sa stratili“. Žalobca mal za to, že text, fotografie a ich popis obsahujú závažné kriminalizujúce skutkové tvrdenia, ktoré považoval za difamujúce, nepravdivé a na cti utŕhačské. Bol názoru, že skutkové tvrdenia odzneli v predmetnom článku s úmyslom poškodiť jeho povesť ako fyzickej osoby, ako partnera v obchodných spoločnostiach a predstaviteľa orgánov občianskeho združenia; tvrdenia pochádzali z nedôveryhodného zdroja. Uviedol, že článok poškodil jeho vážnosť na verejnosti, narušil jeho rodinné vzťahy a spôsobil mu závažnú ujmu v podnikaní a zamestnaní, spôsobil vo veľkej miere zníženie prestíže jeho osoby a musel tak čeliť viacerým stratám partnerov a stratám v podnikaní, ako aj negatívnym vplyvom na rodinu. Žalovanému adresoval 25.3.2014 žiadosť o uverejnenie opravy a žiadosť o uverejnenie odpovede, na ktoré však tento nereagoval. Za nepravdivé skutkové tvrdenia žalobca označil:
1.1. „Exmanžel C. M. dostal milióny z Eurofondov, no peniaze sa stratili“
1.2 „Máloktorý projekt však vôbec funguje“
1.3. Na str. 111 vpravo dole je uverejnená podľa názoru žalobcu technicky zmanipulovaná fotografia plemennej kobyly 336 GIDRAN XVIII-1
1.4. „M. získal dotácie aj na zlepšenie kvality života koní“

1.5. Text k obrázku polorozpadnutej budovy v strede dvojstránky, str. 112-113 - „Statok rodu Motešických (vpravo) pod rukami M.L. (na snímke s exmanželkou C. M.L.) pustne napriek miliónom, ktoré dostáva z eurofondov“ Foto: archív, B. P.
1.6. „Tento penzión vyzerá, že nikdy nefungoval, otázka je kde sú stratené peniaze“
1.7. „Jazdecká dráha nemá žiadnu tribúnu, rozhodcov nechávajú stáť na pritiahnutej vlečke a prekážky pôsobia dosť chaoticky“
1.8. „M. získal z eurofondov a zo štátneho rozpočtu v týchto rokoch spolu 2,6 milióna eur“
1.9. „Celkovo tak M. a jeho firma MBL, ktorú vlastní na polovicu s B. Č., od roku 2004 získali 3,6 milióna eur na dotáciách. Napríklad aj na projekt Zlepšenie životnej úrovne koní“
1.10. „Golfové ihrisko v obci Cetuna, kde tiež dostal pridelenú dotáciu“
1.11. „Po revolúcii vláda rozhodla, že nechá iba žrebčín v Topoľčiankach a na prelome storočí ovládol majetok štátnej akciovky A. M.“
1.12. „Majetok bývalého štátneho žrebčína pod M. napriek štedrým eurodotáciám veľmi neprekvitá. Skôr pustne“.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozsudku (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie vo vzťahu ku skutkovému stavu uviedol, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalovaný 6.3.2014 uverejnil v týždenníku Plus 7 dní na stranách 111-113 v rubrike „zaujalo nás“ článok s titulom „Stratené milióny“ a podtitulom „Exmanžel C. M. dostal milióny z eurofondov, no peniaze sa stratili. Máloktorý projekt vôbec funguje“ a článok pod titulom „Zašlá sláva motešických koní“, ktorých autorom je Mgr. L. M. s obrazovou dokumentáciu fotografa B. P. (ďalej spolu len „článok“). Poznamenal, že žalobca 18.3.2014 ako odpoveď na článok zvolal tlačovú besedu s novinármi na tému „podozrenie zo zneužitia eurofondov v žrebčíne Motešice“, na ktorej obvinenia uvedené v článku odmietol. Ozrejmil, že článok v úvode uvádza informácie o žalobcom nezrealizovaných projektoch, na ktoré dostal milióny z eurofondov, konkrétne o projektoch týkajúcich sa žrebčínu v Motešiciach; autor článku na základe informácii od zdroja p. T. C. a osobnej návštevy Motešíc hodnotí, resp. podáva kritiku projektov realizovaných žalobcom jednak ako samostatne hospodáriacim roľníkom, ako aj prostredníctvom spoločnosti MBL, spol. s r.o., Pezinská 5, Chorvátsky Grob (ďalej len „MBL, spol. s r.o.“), v ktorej je žalobca spoločníkom; projekty hodnotí tak, že máloktorý z nich funguje. Poukázal na to, že článok mal spravodajský charakter, bol uverejnený v mienkotvornom týždenníku s celoštátnou pôsobnosťou a vo vysokom náklade ako aj na internetovej stránke.

3. Súd prvej inštancie zvlášť upriamil pozornosť na závery vykonaného dokazovania preukazujúce pravdivosť, resp. nepravdivosť jednotlivých častí článku. Poznamenal, že predmetný článok ako celok bol napísaný v dvoch vzájomne previazaných rovinách; prvá úvodná sa týkala podnikateľskej činnosti žalobcu v žrebčíne v Motešiciach a druhá sa týkala rozsahu čerpania finančných prostriedkov štátu alebo eurofondov žalobcom ako samostatne hospodáriacim roľníkom a spoločnosťou MBL, spol. s r.o.; cieľom bolo upozorniť na (podľa autora článku) zneužitie prijatých finančných prostriedkov, resp. ich nepoužitie na realizáciu projektov, na ktoré boli určené za obdobie rokov 2004 až 2010. Druhá časť článku zahŕňala aj dopyt na platobnú agentúru, cit: „či bola niekedy skontrolovať ako sa využívajú peniaze daňovníkov a či nebude požadovať vrátenie dotácií napríklad aj za nefungujúci penzión či prekážkovú dráhu, alebo chovnú stanicu“.

4. Vo vzťahu k časti článku týkajúcej sa rozsahu čerpania finančných prostriedkov štátu alebo eurofondov žalobcom a MBL, spol. s r.o., konkrétny text článku: „Podľa listu Poľnohospodárskej platobnej agentúry pezinskému súdu dostal A. M. alebo jeho firma MBL v rokoch 2004-2010 na dotáciách až neuveriteľných 41 miliónov eur. Podľa neoficiálnych informácií sa vraj úradníci pomýlili a jednu sumu uviedli omylom v eurách, hoci to mali byť koruny. No aj keby to bola pravda, tak M. získal z eurofondov a zo štátneho rozpočtu v týchto rokoch 2,6 milióna eur. A jeho firma MBL ťahá dotácie ďalej. V roku 2011 získal 645-tisíc eur a rok na to ďalších 404-tisíc eur. Minulý rok nemá platobná agentúra ešte uzatvorený a prijímateľov dotácií zatiaľ nezverejnili. Celkovo tak M. a jeho firma MBL, ktorú vlastní na polovicu s B. Č.Q., od roku 2004 získali 3,6 milióna eur na dotáciách.“; súd prvej inštancie dospel k záveru, že v tejto časti článku je pravdivý fakt, že žalobca ako samostatne hospodáriaci roľník a spoločnosť MBL, spol. s r.o. od roku 2004 do roku 2010, boli prijímateľmi finančných prostriedkov z európskych poľnohospodárskych fondov a príslušného spolufinancovania zo štátneho rozpočtu (1/ priame podpory, 2/ platby PRV - plán/program rozvoja vidieka, 3/ platby zo Sektorového operačného programu „Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka“, 4/ platby na opatrenia v oblasti organizácie trhu); podľa údajov Poľnohospodárskej platobnej agentúry

(ďalej len „PPA“) od roku 2004 do roku 2015 v celkovej sume 4.310.208,31 eura (2.802.692,61 eura + 1.507.515,70 eura).

4.1. K textu článku: „Napríklad aj na projekt Zlepšenie životnej úrovne koní. Na naše otázky, či sa im po dotáciách žije lepšie, motešické kone neodpovedali. Iba dvakrát odfrkli“; dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že sa jedná o nepravdivé tvrdenie, že boli žalobca resp. spoločnosť MBL, spol. s r.o. prijímateľmi finančných prostriedkov na predmetný projekt, nakoľko taký projekt neexistuje.

4.2. K textu článku: „Poľnohospodárska platobná agentúra, ktorá roľníkom vypláca dotácie, priznala, že už raz prikázali M. a jeho firme MBL vrátiť 572-tisíc eur za nezrealizovaný projekt modernizácie farmy v obci Lubina. Doteraz sa tak nestalo.“; uzavrel, že je pravdou, že rozhodnutím PPA bola spoločnosti MBL, spol. s r.o. uložená povinnosť vrátiť 571.970,57 eura vo vzťahu k projektu Modernizácia farmy s cieľom zvýšiť efektívnosť živočíšnej výroby, s miestom realizácie v Lubinej; ako nepravdivé vyhodnotil, že „sa tak nestalo“, nakoľko z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že pohľadávka bola vysporiadaná. Článok bol uverejnený 6.3.2014, finančné prostriedky boli splatené na základe dohody o splátkach z 10.12.2013, splátkami z 21.5.2012, 26.7.2012 a 17.12.2014. Skonštatoval, že v súčasnosti PPA neeviduje žiadnu pohľadávku voči spoločnosti MBL spol. s r.o. v súvislosti s týmto projektom.

5. Pokiaľ sa jedná o hodnotenie pravdivosti časti článku týkajúcej sa chovu koní v žrebčíne v Motešiciach, súd prvej inštancie vychádzal toho, že Zväz chovateľov koní na Slovensku (ďalej len „ZCHKS“) je uznaná chovateľská organizácia, ktorá je na základe oprávnenia vydaného Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej len „ministerstvo“) poverená vedením plemennej knihy pre plemeno Furioso v rámci Slovenskej republiky. ZCHKS je ako nositeľ plemennej knihy zároveň aj jej garantom voči zahraničiu; štatút tejto plemennej knihy bol schválený ministerstvom, jej právnym základom je zákon č. 194/1998 Z.z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat, zákon č. 115/1995 Z.z. o ochrane zvierat, STN 46 6310 Plemenné kone z roku 1995, Chovateľský program Furiosa, Finančný poriadok a Stanovy ZCHKS. Posudzovanie exteriéru a úžitkových vlastností žrebcov a kobýl vrátane ich potomstva sa uskutočňuje v súlade s chovateľským programom členmi chovateľskej komisie menovanej ZCHKS. Členovia komisie musia spĺňať podmienky zákona č. 194/1998 Z.z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat (§ 10 o odbornej spôsobilosti). Súd prvej inštancie ďalej skonštatoval, že výberová komisia vykonáva jarné a jesenné bonitácie, pričom zo zápisníc z bonitácie v chránenom chove koní plemena Furioso v rokoch 2011 až 2015 mal za preukázané, že stav koní v Motešiciach bol zistený ako dobrý, na úrovni čistokrvného chovu, pričom v zápisnici z roku 2012 komisia posúdila Motešice po dokončení vonkajšej jazdiarne za komplexný areál na testáciu teplokrvných koní. Na základe uvedeného vo vzťahu k textu: „Anglický plnokrvník sa neudržal, toto už nie je Furioso, ale motešická zmeska“, „Jazdecká dráha nemá žiadnu tribúnu, rozhodcov nechávajú stáť na pritiahnutej vlečke“, „Dráha nie je nijako vybavená na riadne preteky“, „M. získal dotácie aj na zlepšenie kvality života koní“; mal za to, že autor článku si informácie o stave a chove koní v Motešiciach neoveroval a tieto hodnotiace úsudky sú bez akéhokoľvek vecného základu na ich podporu; považoval totiž za ustálené, že žrebčín v Motešiciach má štatút chráneného chovu, plní si štandardné úlohy, zúčastňuje sa výstav, prezentuje chov na medzinárodnej úrovni a dosahuje výborné výsledky. Poznamenal, že na Svetových jazdeckých hrách vyhrala kobyla Gomba, predstaviteľka plemena Furioso 22, čo sa týka všestrannej spôsobilosti, ako jediný kôň slovenského chovu z Motešíc, čo sa od roku 1960 nepodarilo. Prekážkový areál v Motešiciach spĺňa podmienky na uskutočňovanie medzinárodných jazdeckých pretekov, čo zisťuje technický delegát FEI, ktorý posudzuje celý komplex vybavenosti, nielen dráhu, ale aj ustajnenie a ubytovanie a pod.; až následne sa schvaľujú preteky. Jazdecké dráhy obe majú tribúnu. Penzión existuje a riadne funguje a je využívaný prevažne na účely ubytovania hostí a jazdcov pri konaní pretekov.

5.1. K textu: „Bývalý riaditeľ T. C. sa domnieva, že žrebčín cez pochybné dražby vytuneloval, a preto podal na neho trestné oznámenie“; vyhodnotil ako pravdivé, že p. T. C. - poskytovateľ informácií autorovi článku, podal na žalobcu trestné oznámenie, nakoľko to potvrdil aj sám žalobca. Z odpisu registra trestov súd prvej inštancie zistil, že p. T. C. ma 4 záznamy, pričom sa na neho v súčasnosti hľadí akoby nebol odsúdený; ďalej mal za preukázané, že mu bola vydaná trénerská licencia „C“ v rokoch 2006 až 2009 a v rokoch 2013 až 2015, ktorá ho oprávňuje trénovať maximálne 5 dostihových koní, ktoré sú v jeho majetku, prípadne v majetku jeho najbližších príbuzných. Poznamenal, že okrem uvedenej trénerskej licencie sa ešte vydávajú trénerské licencie A a B, ktoré na ich vydanie vyžadujú určité vzdelanie, skúsenosti, výsledky a bezúhonnosť. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že rozsudkom Okresného súdu Pezinok č.k. 8C/45/2009-76, zo dňa 3.4.2012 v spojení s rozsudkom Krajského

súdu v Bratislave č.k. 8Co/154/2013-104, zo dňa 28.1.2014, vo veci ochrany osobnosti žalobcu proti žalovanému T. C., mu bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.500 eur titulom nemajetkovej ujmy, keď príslušné súdy na základe vykonaného dokazovania dospeli k záveru, že skutkovými tvrdeniami, že žalobca mal spreneveriť peniaze z eurofondov a mal sa podieľať na nelegálnych a nezákonných dražbách, došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu, do jeho profesionálnej cti v oblasti jeho podnikateľskej sféry a jeho dôstojnosti.

6. Pokiaľ sa jedná o žalovaného ako subjekt, ktorý v tomto prípade mal zásah do práva na ochranu osobnosti vykonať, súd prvej inštancie skonštatoval, že je v tomto prípade „nositeľom“ slobody prejavu a preto sa na neho vzťahuje zvýšená ochrana (privilegované postavenie) poskytovaná masmédiám. Zdôraznil, že poslaním tlače je šíriť informácie a myšlienky o otázkach verejného záujmu, pričom zároveň je nespochybniteľným právom verejnosti takéto informácie prijímať. Vo vzťahu k osobe žalobcu objasnil, že tento bol prijímateľom finančných prostriedkov od štátu a s tým súvisiace rozoberanie niektorých otázok verejného záujmu, súvisiacich priamo s jeho podnikateľskou činnosťou, je potrebné považovať za legitímnu realizáciu slobody prejavu, ktorú je povinný strpieť vo verejnom záujme spoločnosti; mal za to, že žalobcu v čase zverejnenia článku je možné považovať za osobu verejného záujmu ako aj osobu verejne známu a to aj vzhľadom na jeho konanie, keďže dobrovoľne poskytoval médiám informácie, a to osobného charakteru ako aj týkajúce sa jeho podnikateľskej činnosti. Žalobca tak nepatrí do kategórie „bežný občan“. Vzápätí konštatoval, že miera akceptovateľnosti ochrany osobnosti v dôsledku realizácie slobody prejavu bola tak podstatne nižšia.

7. Na ozrejmenie právnej stránky veci súd prvej inštancie uviedol, že v zmysle § 11 a § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a čl. 10 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb. Listiny základných práv a slobôd sa pod zásahom do práva na ochranu osobnosti rozumie určité chovanie, či už aktívne alebo pasívne; konkrétne chovanie je nutné posúdiť z hľadiska toho, či sa vôbec jedná o neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti a následne sa posudzujú aj následky takéhoto zásahu pre fyzickú osobu. Súd prvej inštancie upriamil pozornosť na čl. 19 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena (zhodne s čl. 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd). Objasnil, že neoprávneným zásahom môže byť len také konanie, ktoré sa svojim obsahom, formou a cieľom dotýka práv chránených § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a je objektívne spôsobilé tieto chránené práva narušiť alebo ohroziť. Zásah môže byť urobený ústne, písomne alebo aj inak, ak sa z tohto iného spôsobu dá odvodiť jeho zmysel a význam. Poznamenal, že je nutné rozlišovať medzi skutkovými vyhláseniami a hodnotiacimi výrokmi. Kým existencia faktov môže byť preukázaná, pravdivosť hodnotiacich výrokov nepodlieha dokazovaniu. Požiadavku na preukázanie pravdivosti hodnotiaceho výroku nemožno splniť, pričom takáto požiadavka sama o sebe porušuje slobodu prejavu, ktorá tvorí základnú súčasť práva chráneného čl. 10 Listiny základných práv a slobôd; vyslovil názor, že za určitých okolností však aj hodnotiaci výrok bez akejkoľvek skutkovej základne na jeho podporu môže byť prehnaný. Vo všeobecnosti sloboda prejavu musí byť posudzovaná vo svetle veci ako celku, vrátane obsahu dotknutého vyhlásenia a kontextu, v ktorom bolo toto vyhlásenie urobené a tiež vrátane konkrétnych okolností, ktorých sa vec týka. Čím závažnejšia je kritika, tým je verejnosť viac dezinformovaná a dotknutá osoba poškodená, ak kritika nie je pravdivá. Uzavrel, že rozhodujúca je skutočnosť, či výroky žalovaného v čase uverejnenia článku mali základ vo faktoch, fakty boli pravdivé a týkali sa profesionálnej činnosti žalobcu. Čím hromadnejšie sa informácia distribuuje, tým väčšia je potom aj miera ochrany osobnosti.

8. V súvislosti s právami fyzickej osoby v nadväznosti na ochranu osobnosti uviedol, že fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Podľa § 13 ods. 1 až ods. 3 Občianskeho zákonníka má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Ak by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. K predpokladom vzniku občianskoprávnych sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka uviedol, že musí byť splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení, alebo len ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite; tento zásah musí byť neoprávnený (protiprávny) a musí byť zistená existencia príčinnej

súvislosti medzi takýmto zásahom a vzniknutou nemajetkovou ujmou na osobnostných právach fyzickej osoby. Nenaplnenie ktorýchkoľvek z týchto predpokladov vylučuje možnosť nástupu sankcií podľa § 13 Občianskeho zákonníka; tak tomu môže byť napr. pri výkone ústavnými princípmi zaručenom práve kritiky.

9. Na ozrejmenie práva kritiky ako súčasti slobody prejavu a širokej a verejnej informovanosti uviedol, že toto právo je zakotvené v čl. 17 Listiny základných práv a slobôd a je nepochybne dôležitým nástrojom demokracie v spoločnosti; zároveň však zdôraznil, že sloboda prejavu, vrátane práva prinášať kritiku musí mať v demokratickej spoločnosti svoje hranice, kedy ich prekročenie pravidelne vedie k závažným nežiaducim ujmám na právach na ochranu osobnosti kritizovaných fyzických osôb. K neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby nedôjde výkonom práva kritiky jedine v prípade, že ide o kritiku právom prípustnú, resp. kritiku oprávnenú; tá predpokladá, že pri nej nie sú prekročené medze vecnej a konkrétnej kritiky a súčasne to, že je primeraná aj čo do obsahu, formy a miesta, t.j. že nevybočuje z medzí nutných na dosiahnutie sledovaného a zároveň uznaného cieľa. Objasnil, že o vecnú kritiku nejde predovšetkým tam, kde kritika vychádza z nepravdivých podkladov a ktorá z týchto nepravdivých podkladov vyvodzuje vlastné hodnotiace úsudky. V takýchto prípadoch, pokiaľ je utvorený hodnotiaci úsudok znevažujúci, nie je možné už z tohto dôvodu považovať kritiku za prípustnú. Ak vybočí kritika z medzí jej prípustnosti, jedná sa o exces, ktorý predstavuje neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby so všetkými s tým spojenými následkami občianskoprávnej zodpovednosti osoby, ktorá sa takéhoto zásahu dopustila. Poznamenal, že ak kritike v konkrétnom prípade chýba právna prípustnosť, nie je na mieste uprednostňovať právo na kritiku pred právom na ochranu osobnosti fyzickej osoby; uzavrel, že aj slobode prejavu názorov vyjadrujúcich hodnotiace úsudky, musia byť vytýčené medze tak, aby neohrozovali slobodný rozvoj osobnosti iných ľudí. Vzápätí zdôraznil, že vecnosť kritiky vyžaduje, aby vychádzala z pravdivých podkladov ako premís pre hodnotiaci úsudok. Ak nie sú tieto podklady pre úsudok pravdivé a ak je hodnotiaci úsudok difamujúci, nemožno kritiku považovať za prípustnú. Hodnotiaci úsudok musí byť záverom, ktorý možno na základe uvedených skutočností logicky vyvodiť. Nestačí, aby kritika sama z pravdivých skutkových podkladov vychádzala; ak nemá byť kritika neoprávneným zásahom do cti, resp. povesti kritizovaného, je súčasne nevyhnutné, aby podklady, na ktorých hodnotenie spočíva (pokiaľ nejde o skutočnosti notoricky známe), boli v rámci takejto evaluácie konkrétne uvedené, aby adresát hodnotového záveru mal možnosť takýto úsudok preskúmať a vytvoriť si vlastný názor a súčasne, aby bolo zamedzené prípadnému vzniku nesprávnych predstáv o skutočnostiach, ktoré slúžili hodnotiteľovi za podklad. Pre difamačnú povahu určitého tvrdenia sa nevyžaduje, aby bolo v určitej spoločnosti chápané ako znevažujúce, postačuje pokiaľ takéto tvrdenie uvedený účinok môže mať aj len u určitej skupiny ľudí, ktorá tvorí „okolitý svet“ postihnutého. Či je určité tvrdenie difamujúce, je nutné posudzovať nielen podľa použitých výrazov a formulácii, ale podľa celkového dojmu s prihliadnutím na všetky súvislosti a okolnosti, za ktorých k tvrdeniam došlo.

10. Súd prvej inštancie v súvislosti s posúdením, či zásah sporným článkom do osobnostných práv žalobcu bol primeraný a či zodpovedal zásade proporcionality uviedol, že v tomto prípade považoval za preukázané prekročenie prípustného rámca spravodajskej licencie. Dôvodil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že autor článku si informácie ohľadne chráneného chovu koní v Motešiciach neoveroval a to ani prostredníctvom webových stránok, ani napr. u ZCHKS alebo na ministerstve, čím sa dopustil minimálne hrubej nedbanlivosti. Vyslovil názor, že k opísaniu skutkového deja z návštevy Motešíc v článku žalovaného došlo spôsobom neumožňujúcim čitateľovi urobiť si vlastný hodnotiaci úsudok; hodnotiace úsudky v predmetnom článku nemajú vecný základ a niektoré tvrdenia sú nepravdivé s cieľom vytvoriť dojem, že projekty podporované štátnymi dotáciami nefungujú a žalobca by finančné prostriedky mal vrátiť. Argumentoval, že autor článku svoje hodnotiace úsudky a nepravdivé tvrdenia umocnil fotografiou polorozpadnutej budovy vo veľkosti na dvojstránke 112-113 predmetného článku, budovy ktorá do areálu žrebčínu Motešice nepatrí a nie je ani vlastníctvom žalobcu alebo spoločnosti MBL spol. s.r.o.; vzápätí upriamil pozornosť aj na fotografiu koňa z chovu na str. 111 článku technicky vyhotovenú spôsobom, ktorý nezachytáva verný obraz, s úmyslom karikovať chov koní v Motešiciach. Poznamenal, že pre tento spôsob vyhotovenia sa rozhodol profesionálny fotograf, ktorý pripustil, že takto dochádza k určitému skresleniu. Skonštatoval, že v článku boli použité výrazy, ktoré možno považovať za dehonestujúce a vybočujúce z hraníc potrebných na dosiahnutie spravodajského cieľa. Po vyhodnotení vykonaného dokazovania uzavrel, že uverejnený článok bol spôsobilý zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti žalobcu a to znížením jeho vážnosti, cti a dôstojnosti v očiach odbornej verejnosti v oblasti podnikania, predovšetkým v oblasti chovu koní, ako aj u širokej čitateľskej verejnosti; článok vykazuje neprimeraný zásah, závažnú kritiku podnikateľskej činnosti žalobcu bez vecného

základu, ktorá má charakter škandalizovať jeho osobu, vymykajúcu sa legitímnemu cieľu médií na šírenie informácií verejného záujmu. Ďalej dospel k záveru, že článok vyvolal nenáležité emócie u verejnosti, ktoré sa prejavili ako reakcie na článok v internetovej podobe, ako aj negatívny ohlas na vysokej škole masmediálnej komunikácie, na ktorej žalobca pôsobí, v ZCHKS kde v minulosti vykonával funkciu člena predstavenstva, rovnako aj v podnikaní, čo sa prejavilo v strate obchodných partnerov. Vyslovil názor, že v článku sa nachádzajú jednostranné, neobjektívne, nevyvážené hodnotiace úsudky s uvedením zavádzajúcich nepravdivých a neoverených faktov. Zo strany žalovaného ako pasívne legitimovanej strany v spore v zmysle tlačového zákona došlo týmto spôsobom k zneužitiu slobody prejavu, slova a tlače. Poznamenal, že v prejednávanej veci prihliadal na celý kontext článku a zároveň vec posudzoval v kontexte s právom na zákonom zaručenú slobodu prejavu a nie vytrhnuto bez posúdenia konkrétnych okolností, ktorých sa článok týkal.

11. V nadväznosti na pasívnu legitimáciu žalovaného mal za preukázané, že osobu, ktorá poskytla informácie autorovi článku nemožno považovať za osobu v zmysle § 5 ods. 2 tlačového zákona a teda za skutkové tvrdenia a hodnotiace úsudky uverejnené v článku v plnom rozsahu zodpovedá vydavateľ, t.j. žalovaný. Skonštatoval, že vydavateľ má občianskoprávnu zodpovednosť podľa § 13 Občianskeho zákonníka; táto zodpovednosť je založená na prísnom objektívnom princípe; to znamená, že vzniká bez zreteľa na zavinenie, nevyžaduje sa ani existencia úmyslu, ani nedbanlivosť a preto sa jej žalovaný nemôže zbaviť ani tým, že sa spoliehal na serióznosť svojho zdroja. Odsudzovanie a zavrhovanie konania alebo činnosti fyzickej osoby opierajúce sa o okolnosti, o ktorých je oznamovaný nepravdivý údaj, predstavuje spravidla citeľný neoprávnený zásah do práva fyzickej osoby na ochranu jej osobnosti, pričom tu ide o značnú intenzitu neoprávneného zásahu, ktorý bude mať obvykle nepriaznivé dôsledky pre takto postihnutú osobu čo do jej postavenia v rodine a spoločnosti (Rč 15/1996). Vyslovil názor, že v danom prípade skôr ako o veci verejného záujmu, išlo žalovanému o záujem po senzácii, ba priam o zlý úmysel škandalizovať alebo ohovoriť žalobcu; autor článku si žiadne z uvádzaných informácii týkajúcich sa chráneného chovu koní v Motešiciach neoveroval a to napriek tomu, že ako uviedol čerpaniu finančných prostriedkov štátu a z eurofondov na realizáciu projektov, sa vo svojich článkoch venuje pravidelne. Záverom skonštatoval, že článok a v ňom uvedené hodnotiace úsudky boli preukázateľne urobené so skutočne zlým úmyslom a teda s vedomosťou, že skutkové tvrdenia sú nepravdivé alebo s bezohľadnou nedbalosťou na to, či sú tvrdenia nepravdivé alebo nie, čo znamená, že žalovaný konal s „vysokým stupňom vedomia o možnej nepravde“.

12. Na ozrejmenie právnej stránky priznania primeraného zadosťučinenia súd prvej inštancie uviedol, že právnym prostriedkom súdnej ochrany všeobecného osobnostného práva je i žaloba, aby bolo postihnutej osobe priznané primerané zadosťučinenie, t.j. satisfakcia v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka. Zákon nestanovuje čo sa rozumie zadosťučinením, ani čo je treba chápať pod primeraným zadosťučinením. Objasnil, že tento občianskoprávny prostriedok prichádza do úvahy len tam, kde nepriaznivý dôsledok neoprávneného zásahu, t.j. nemajetková ujma osobnosti už vznikla, čo predstavuje zákonnú podmienku priznania primeraného zadosťučinenia; jedná sa o subjektívne právo fyzickej osoby, čo jasne vyplýva zo znenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka; o jeho priznaní môže súd rozhodovať len na základe žaloby a v nej žiadanej výške obsiahnutej v petite návrhu. Zadosťučinenie spočíva v určitom plnení, buď morálnom nepeňažnom alebo peňažnom, sledujúcom cieľ primeraného zadosťučinenia.

13. S poukazom na zistený skutkový stav, s prihliadnutím predovšetkým k intenzite, povahe a spôsobu neoprávneného zásahu, k charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti, na trvanie a rozsah vplyvu vzniknutej nemajetkovej ujmy na postavenie a uplatnenie postihnutej osoby v spoločnosti, aj vzhľadom na prednosť primárneho spôsobu zadosťučinenia niektorou z foriem morálneho zadosťučinenia a tak naplnenia cieľa sledovaného § 13 Občianskeho zákonníka; dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh na priznanie zadosťučinenia v peniazoch je dôvodný, nakoľko neoprávneným zásahom došlo k ujme závažne postihujúcej dôstojnosť a vážnosť žalobcu v odbornej spoločnosti, ako aj u širokej verejnosti. Hrozba priznania primeraného zadosťučinenia v peniazoch, podľa okolností prípadu, sa stáva významným stimulom, ktorého prostredníctvom občianskoprávna úprava prispieva aj zo sociálno-psychologického hľadiska na upevnenie povinnosti každého subjektu, predovšetkým vydavateľov periodickej tlače, rozhlasových a televíznych vysielaní a reklamných spoločností, rešpektovať telesnú a morálnu integritu osobnosti fyzických osôb, t.j. plní preventívnu funkciu ako špeciálnu, tak i generálnu. Vyslovil záver, že v prejednávanej veci existujú okolnosti, ktoré z hľadiska neoprávneného zásahu a spôsobu jeho vykonania, intenzity a rozsahu nemožno odčiniť rovnocenným spôsobom a ospravedlnenie žalovaného by nebolo podľa § 13 ods. 2 Občianskeho

zákonníka postačujúcim a tým aj účinným zadosťučinením; v čase rozhodovania bol totiž primárny spôsob zadosťučinenia natoľko oslabený, že svojim spôsobom stratil svoju funkciu. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie rozhodol o priznaní zadosťučinenia v peniazoch.

14. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie prihliadol na to, že článok bol uverejnený prostredníctvom tlače, spoločenského týždenníka Plus 7 dní, ktorý s poukazom na štatistiku čítanosti má široký vplyv na verejnosť a so značným ohlasom oslovuje množstvo ľudí, ako aj na internete, kde bol uverejnený aj v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie; skonštatoval, že žalovaný si musel byť vedomý toho, že článok bude mať dopad nie len na súkromný ale aj pracovný život žalobcu; zdôraznil, že zásah bol umocnený skutočnosťou, že verejnosť veľmi citlivo reaguje na prípady zneužívania verejných prostriedkov a výhod, bežný občan to vníma značne negatívne ako odsúdeniahodné. Zohľadnil, aby určená výška náhrady nemajetkovej ujmy bola na jednej strane primeraná v tom zmysle, aby prispela k zmierneniu vzniknutého stavu týmto neadekvátnym zásahom; na druhej strane aby nespôsobila takú ujmu na strane žalovaného, ktorá by pôsobila represívne a znamenala znemožnenie jeho činnosti, alebo pôsobila odradzujúco pred zverejnením iných legitímnych informácií. Ozrejmil, že pri posudzovaní výšky peňažnej satisfakcie vychádzal z toho, že určujúci je motív, ktorý v danom prípade vybočil z medzí legitimity, keď zverejnenie nepravdivých informácií a hodnotiacich úsudkov bez skutkových okolností nebolo dominantne motivované snahou žalovaného o objektívne informovanie verejnosti o veciach verejného záujmu, ale vyznievalo skôr útočne. V odôvodnení výšky priznaného zadosťučinenia v peniazoch upriamil pozornosť aj na skutočnosť, že autor článku sa minimálne nedôvodne spoliehal na pravdivosť súkromných informácií získaných od zdroja a postupoval s hrubou nedbanlivosťou, keď nevykonal sám objektívny prieskum a neoveril si tak oficiálnou cestou ich dôveryhodnosť. Spochybnil spôsob akým autor článku vykonával svoju profesiu, pričom hodnotil nielen obsah článku, ale aj formu (článok vyznieval útočne). Na záver uviedol, že nemožno priznávať neprimerané či dokonca premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a ktoré by napr. pri porovnaní „odškodnenia" zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním" zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napr. ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať. Na základe zisteného skutkového stavu a právneho posúdenia veci súd prvej inštancie podľa § 11, § 13 Občianskeho zákonníka, čl. 10 Listiny základných práv a slobôd, čl. 7 ods. 5 a čl. 19 ods. 1 Ústavy SR; zaviazal žalovaného na náhradu nemajetkovej ujmy 10.000 eur; a to jednak s ohľadom na rušivý zásah do osobnostných práv žalobcu, ako aj s ohľadom na motív konania samotného žalovaného a minimálne hrubú nedbanlivosť autora článku, ba až zlý úmysel pri šírení uverejnených informácií. Vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.") v spojení s § 149 ods. 1 O.s.p.; úspešnému žalobcovi priznal v podrobnej špecifikácii náhradu trov konania a to 4.566 eur za zaplatený súdny poplatok a 837,16 eura titulom trov právneho zastúpenia.

15. Proti rozsudku v časti uloženej povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 10.000 eur a v časti uloženej povinnosti nahradiť žalobcovi trovy konania, podal žalovaný odvolanie a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť, alternatívne žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) možno konštatovať, že v ňom namietal, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že konanie má inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že nedostatočne zistil skutkový stav veci; namietal aj skutočnosť, že napadnutý rozsudok nie je riadne, resp. dostatočne odôvodnený.

16. Nesúhlasil s právnym posúdením súdu prvej inštancie, že niektoré výroky v článku sú skutkové tvrdenia. Mal za evidentné, že všetky výroky v článku sú hodnotiace úsudky autora článku, prípadne T. C., pričom u výraznej väčšiny výrokov je ich charakter zjavný už na prvý pohľad na základe použitých slov, formulácie typu „niečo nefunguje", „pustne", „neprekvitá" a podobne, zjavne predstavujú názory autora formulácií; pričom pravdivosť „názorov" akéhokoľvek človeka nemožno dokazovať a teda ich pravdivosť z dôvodu ich povahy nie je možné overiť. V tejto súvislosti poukázal na výsluch svedka B. E., ktorého označil žalobca za mediálneho experta, a ktorý počas svojho výsluchu uviedol, že článok neobsahuje akékoľvek skutkové tvrdenia ale len hodnotiace úsudky. Argumentoval, že podľa konštantnej judikatúry slovenských súdov, odvolávajúc sa najmä na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.5.2010, sp. zn. 4 Cdo 149/2009, ako aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské

práva (ďalej len ako „ESĽP“), hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny názor autora, ktorý k danému faktu zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti a to na základe vlastných (subjektívnych) kritérií. Na rozdiel od tohto, skutkové tvrdenie sa opiera o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania, pravdivosť tvrdenia je teda overiteľná. Ďalej s poukazom na rozhodnutie vo veci Lingens c/a Rakúsko uviedol, že kým existencia faktov môže byť preukázaná, pravdivosť hodnotiacich úsudkov dokazovaniu nepodlieha. Nemožno totiž splniť požiadavku na preukázanie pravdivosti hodnotiaceho úsudku a takáto požiadavka sama o sebe porušuje slobodu názoru, ktorá tvorí súčasť práva chráneného čl. 10 Listiny základných práv a slobôd. Dôvodil, že vo vzťahu k hodnotiacim úsudkom, resp. názorom pritom v zmysle konštantnej judikatúry ESĽP platí, že novinárov (média) nemožno postihovať za to, že rozširujú informácie či názory tretích osôb a teda novinári pri predmetnej činnosti požívajú imunitu. Poukázal na právne vety ESĽP, ktorý v rozsudku Observer c/a Guardian uviedol, že spravodajstvo založené na interview, či upravenom, alebo nie, predstavuje jeden z najdôležitejších prostriedkov, akým je tlač schopná plniť svoju dôležitú úlohu strážneho psa verejnosti; a v rozhodnutí k prípadu Jersild c/a Dánsko z roku 2014 uviedol, že potrestanie novinára za napomáhanie pri šírení vyhlásení, ktoré urobili iné osoby v interview, by vážne obmedzilo príspevky tlače do diskusie o záležitostiach verejného záujmu a nemalo by sa použiť, pokiaľ na to neexistujú obzvlášť závažné dôvody.

17. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko článok prináša názory týkajúce sa čerpania verejných dotácií, čo je nepochybne témou legitímneho verejného záujmu a verejnosť má právo vedieť o čerpaní a využití prostriedkov pochádzajúcich z verejných financií. Bol názoru, že súd prvej inštancie bez právneho a skutkového základu dospel k záveru, že autor článku pri jeho uverejňovaní nesledoval záujem informovať verejnosť o možnom nehospodárnom nakladaní s verejnými financiami, ale snahu po senzácii a škandalizovaní žalobcu. Nesúhlasil ani so záverom, že článok a v ňom prezentované hodnotiace úsudky boli preukázateľne urobené skutočne so zlým úmyslom (actual malice) a teda s vedomosťou, že skutkové tvrdenia sú nepravdivé alebo s bezohľadnou nedbalosťou (reckless disregard) na to, či sú tvrdenia nepravdivé alebo nie, teda, že žalovaný konal s „vysokým stupňom vedomia o možnej nepravde“; mal totiž za to, že toto v konaní preukázané nebolo. Poukázal na skutočnosť, že v napadnutom rozsudku absentuje odôvodnenie akým spôsobom bol zlý úmysel preukázaný.

18. Žalovaný ďalej vyjadril názor, že súd prvej inštancie v jeho neprospech právne vyhodnotil metódy, akými vyhotovil fotografie, hoci uvedené metódy podľa názoru žalovaného spadajú pod spravodajskú techniku, ktorá v zmysle judikatúry ESĽP nepodlieha právnemu hodnoteniu súdu; vzápätí poukázal na právnu vetu ESĽP v rozhodnutí Bergens Tidende a spol. c/a Nórsko, zo dňa 2.5.2000: „Reportáže o aktualitách, založené na rozhovoroch, predstavujú jeden z najdôležitejších prostriedkov, prostredníctvom ktorých môže tlač zohrať svoju nezastupiteľnú úlohu strážneho psa. Metódy, ktoré umožňujú zostavenie objektívnej a vyváženej reportáže, sa môžu podstatne líšiť podľa spôsobu odovzdania informácie. Súdu ani národným súdom neprislúcha nahradiť tlač pri stanovení techniky spravodajstva, ktorú majú novinári v tom - ktorom prípade použiť“. Namietal záver súdu prvej inštancie, že bol úmyselne karikovaný nejaký kôň na pastve, nakoľko žalobcovi ani súdu nijako neprislúcha určovať ako by mal fotograf fotiť. Nesúhlasil, že budova, ktorej fotografia bola uverejnená v článku na dvojstránke 112-113 nepatrila do areálu žrebčína Motešice; mal za to, že predmetná skutočnosť nebola v konaní jednoznačne preukázaná. Skonštatoval, že v článku bolo uverejnených celkovo 8 fotografií, na základe čoho bolo bežnému čitateľovi umožnené vytvoriť si vlastný názor na to, aký dojem uňho vzbudzuje areál žrebčína v Motešiciach.

19. Pokiaľ ide o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, žalovaný bol názoru, že súd prvej inštancie jednak nedostatočne zistil skutkový stav a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnemu záveru, že článkom žalovaný spôsobil žalobcovi ujmu závažne postihujúcu jeho dôstojnosť a vážnosť v odbornej spoločnosti ako aj u širokej verejnosti. Mal za to, že vznik akejkoľvek ujmy žalobca nepreukázal. Vzápätí namietal, že v napadnutom rozsudku absentuje odôvodnenie, akým spôsobom bol zo strany žalobcu preukázaný vznik ujmy, ktorá by vyžadovala náhradu vo výške 10.000 eur. Argumentoval, že peňažná náhrada nemajetkovej ujmy má subsidiárny charakter a prichádza do úvahy len vtedy, keď sa nefinančné zadosťučinenie javí ako nepostačujúce, t.j. v prípadoch vzniku nemajetkovej ujmy značnej intenzity. Poukázal na právnu vetu z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 15/2003: „Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom

či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Iba v prípade, ak sa dostatočne preukáže reakcia svedčiaca o znížení dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, môže byť fyzickej osobe výnimočne subsidiárne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch." Mal za to, že nie sú splnené predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže žalobca nepreukázal vznik ujmy v nadväznosti na uverejnenie článku, rovnako ani negatívny dopad článku na jeho život a ani príčinnú súvislosť medzi článkom a údajnými negatívnymi následkami vo svojom živote, resp. zníženie vážnosti v spoločnosti. Vo vzťahu k vykonanému dokazovaniu namietal, že absentujú dôkazy preukazujúce zásah do rodinného života žalobcu, napr. výsluchom manželky alebo detí žalobcu; nebola preukázaná súvislosť uverejnenia článku a nezvolenia do funkcie ZCHKS, pričom svedok Y. W. uviedol, že za nezvolenie je zodpovedný samotný žalobca, keďže sa v deň volieb osobne volieb nezúčastnil ako kandidát; nebola preukázaná súvislosť s nezvolením do obecného zastupiteľstva Chorvátskeho Grobu, nakoľko žalobca mal preukázateľne viaceré nezhody s obyvateľmi Chorvátskeho Grobu, čo bolo verejne známe a medializované; nebolo preukázané narušenie podnikateľskej činnosti žalobcu, ktoré je nutné posudzovať ako ušlý zisk, teda škodu, a to v kontexte § 10 Občianskeho zákonníka; nebolo preukázané narušenie činnosti žalobcu v zamestnaní na Fakulte masmediálnej komunikácie UCM v Trnave, pričom výsluchy svedkov I. O. Q. B. E. označil za absolútne nedôveryhodné a zjavne účelové. Poukázal na právnu vetu z rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 8.4.2009, sp. zn. 30 Cdo 4577/2007: „Fyzická či právnická osoba môže byť vzatá na zodpovednosť za nemajetkovú ujmu na osobnosti inej fyzickej osoby iba vtedy, ak skutočne vyvolala neoprávnený zásah spočívajúci v porušení alebo len ohrození osobnosti fyzickej osoby. Povinnosť tvrdenia, dôkaznú povinnosť a dôkazné bremeno ohľadne príčinnej súvislosti zaťažuje dotknutú fyzickú osobu." Vzápätí upriamil pozornosť na svoju argumentáciu v konaní na súde prvej inštancie, s ktorou sa nevysporiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku, že neexistuje príčinná súvislosť medzi uverejnením článku a údajnými negatívnymi následkami v živote žalobcu, nakoľko na jeho život či podnikanie mali dopad aj ďalšie články, pre ktoré vedie súdne konania; o jeho problémoch s čerpaním eurofondov informovali takmer všetky médiá v Slovenskej republike, ktoré informovali aj o skutočnosti, že voči žalobcovi bolo vznesené obvinenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu v súvislosti s eurofondmi. Viacerí svedkovia potvrdili, že o žalobcovi čítali aj iné články totožného alebo obdobného obsahu ako napádaný článok; v tejto súvislosti ďalej uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Pezinok č.k. 8C/45/2009-76, zo dňa 3.4.2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Co/154/2013-104, zo dňa 28.1.2014, bola T. C. právoplatne uložená povinnosť nahradiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 1.500 eur za to, že o žalobcovi uvádzal, že spreneveril peniaze z eurofondov, čím mal T. C. narušiť podnikateľské a obchodné vzťahy žalobcu.

20. V súvislosti s výškou náhrady nemajetkovej ujmy, žalovaný vytýkal súdu prvej inštancie spôsob jej určenia, argumentoval konštantnou judikatúrou ESĽP, v zmysle ktorej je nutné, aby súd pri určovaní náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy a zohľadňoval pritom výšku náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam trestných činov (najmä násilných trestných činov) a zároveň zdôrazňujúc, že jej výška nesmie byť pre média „ničivá" (likvidačná). Poukázal na právnu vetu z rozsudku Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 4 Cdo 171/2005), vzťahujúcu sa k náhrade nemajetkovej ujmy: „nemožno priznávať neprimerané či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa a ktoré by napr. pri porovnaní „odškodnenia" zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním" zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napr. ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať." Na základe uvedeného sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur je v prejednávanej veci primeraná, nakoľko významným spôsobom presahuje výšku náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma v porovnaní s údajnou ujmou žalobcu je podľa názoru žalovaného podstatne vyššia.

21. Žalovaný ďalej uplatnil námietku nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku a to vzhľadom na jeho nedostatočné odôvodnenie. Súdu prvej inštancie vytýkal, že sa opomenul vysporiadať s otázkou preukázania údajného zlého úmyslu autora článku poškodiť osobu žalobcu; s otázkou preukázania vzniku ujmy na strane žalobcu, závažne postihujúcej jeho dôstojnosť a vážnosť v odbornej spoločnosti a u širokej verejnosti; s námietkami žalovaného o neexistencii príčinnej súvislosti medzi článkom a údajnou ujmou žalobcu; a s rozhodovacou praxou slovenských a českých súdov vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy obetí trestných činov, na ktorú žalovaný v konaní poukazoval.

22. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 378, § 380 ods. 1 C.s.p.), preskúmal rozsudok v napadnutej časti, prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario, keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti odvolací súd zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C.s.p.). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 28.5.2019 (§ 219 ods. 3 C.s.p.).

23. Podľa čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon, a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme (okrem iného) ochrany povesti alebo práv iných.

24. Podľa článku 26 ods. 1, ods. 2, ods. 4 Ústavy SR sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené. Každý má právo vyjadrovať svoje názory, slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

25. Podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy SR každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

26. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

27. Podľa § 13 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

28. Satisfakčná žaloba je prostriedkom ochrany osobnostných práv fyzickej osoby, ktorého cieľom je dosiahnutie primeraného zadosťučinenia, resp. satisfakcie pre fyzickú osobu, ktorej osobnostné právo bolo porušené, a to s ohľadom na to, že zásah obyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Žalobca sa v prejednávanej veci domáhal práva na ochranu osobnosti, ktoré malo byť podľa neho porušené uverejnením nepravdivých a difamujúcich textov nachádzajúcich sa v dotknutom článku, pričom žiadal poskytnutie primeraného zadosťučinenia vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. S ohľadom na takto vymedzený predmet konania bolo nutné posúdiť, či v dôsledku uverejnenia namietaných častí článku došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostnej sféry žalobcu; a v prípade ak k predmetnému zásahu došlo, určiť či tento zásah bol v rozsahu zakladajúcom nerovnováhu medzi právom na ochranu osobnosti žalobcu a právom na slobodu prejavu žalovaného; následne, v prípade ak v prejednávanej veci preváži právo na ochranu osobnosti žalobcu, bude potrebné posúdiť priznanie primeranej satisfakcie vzniknutej ujmy.

29. Vo všeobecnosti sa za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti považuje konanie, ktoré smeruje proti osobnej a mravnej integrite fyzickej osoby, ktoré je objektívne spôsobilé znížiť jej dôstojnosť, vážnosť a česť, a ktoré ohrozuje jej postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Odvolací súd konštatuje, že neoprávneným zásahom je zásadne každé nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie, ktoré zasahuje do práva chráneného § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka; k neoprávnenému zásahu môže dôjsť aj takými skutkovými tvrdeniami, ktoré sú samé osebe pravdivé, ale boli uvedené takou formou, v takých súvislostiach alebo za takých okolností, že objektívne vyvolávajú dojem pravdu skresľujúci, čím pôsobia difamačne. V súvislosti s posudzovaním neoprávnenosti zásahu do práva na ochranu

osobnosti odvolací súd zdôrazňuje, že v konkrétnom prípade treba vždy rešpektovať určité špecifiká danej veci; v tomto prípade špecifiká vzťahujúce sa na šírenie informácii prostredníctvom masmédií, kde sa neoprávnenosť zásahu posudzuje osobitne. V prípade bežnej periodickej tlače určenej na informovanie širšej verejnosti je prípustné, predovšetkým vzhľadom na rozsah jednotlivých príspevkov a čitateľský záujem, pristupovať k určitým zjednodušeniam či skresleniam. Odvolací súd je názoru, že preto nemožno bez ďalšieho tvrdiť, že každé takéto zjednodušenie či skreslenie musí nevyhnutne viesť k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv dotknutej osoby. Možno teda pripustiť určitú mieru zveličovania, ironizovania či použitia relatívne ostrejších výrazov, ktoré by sa za iných okolností mohli považovať za urážlivé. Táto miera je však limitovaná skutkovými okolnosťami uvedenými v článku, ktoré použitie týchto prostriedkov či výrazov umožňujú, t.j. musí mať základ v skutkovom deji, z ktorého vychádza. Hoci nemožno trvať na absolútnej presnosti skutkových tvrdení a jednoznačnosti hodnotiacich úsudkov a tým klásť na novinárov vo svojich dôsledkoch nesplniteľné nároky, v každom jednotlivom prípade je však nevyhnutné sledovať, aby celkové vyznenie určitej informácie zodpovedalo pravde. Pri posudzovaní prejednávanej veci bolo teda primárne potrebné stanoviť povahu namietaných častí článku, a v závislosti od ich povahy v súlade s prejednacím princípom konania zhodnotiť ich prípustnosť a spôsobilosť zasiahnuť osobnostnú sféru jednotlivca. Pokiaľ dôjde ku konštatovaniu spôsobilosti jednotlivých častí článku zasiahnuť osobnostnú sféru žalobcu, na podklade testu proporcionality bude potrebné hodnotiť, či k obmedzeniu práva na ochranu osobnosti došlo na základe zákona, či zásah sledoval zákonom aprobovaný cieľ (či nešlo o svojvoľný zásah) a či bol zásah v demokratickej spoločnosti primeraný a nevyhnutný.

30. K zásahu do osobnostných práv určitej fyzickej osoby môže dôjsť nepravdivými tvrdeniami, avšak aj takými skutkovými tvrdeniami, ktoré sú samy o sebe pravdivé, ale boli uvedené takou formou, v takých súvislostiach alebo za takých okolností, že objektívne vyvolávajú dojem pravdu skresľujúci, čím pôsobia difamačne. K zásahu do osobnostných práv môže napokon dôjsť aj prezentovaním neoprávnenej kritiky určitého správania tejto osoby.

30.1. V súvislosti s otázkou zákonnosti a prípustnosti verejne prezentovaných vyjadrení spôsobilých dotknúť sa osobnostnej sféry jednotlivca bolo úlohou súdu prvej inštancie a následne aj odvolacieho súdu stanoviť, či namietané časti článku predstavovali skutkové tvrdenia, hodnotiace úsudky (kritiku), prípadne ich vzájomnú kombináciu.

30.2. Diferenciáciou uvedených inštitútov je totiž podmienená miera ich prípustnosti, a to jednak s ohľadom na požiadavku pravdivosti, objektívnosti a verifikovateľnosti tvrdenia prezentovaného slovom alebo písmom, ako aj s ohľadom na pôsobenie dôkazného bremena na strany civilného sporu. Pod pojmom skutkové tvrdenie je potrebné rozumieť vyjadrenie o skutkovej podstate alebo o postupe, ktoré sa vyznačuje objektívnym vzťahom medzi prejavom vo vonkajšom svete a realitou, ktorého pravdivosť, úplnosť a presnosť možno overiť dokazovaním. Skutkové tvrdenie predstavuje fakt, ktorý objektívne a preukázateľne existuje nezávisle od toho, kto prejav vo forme skutkového tvrdenia urobil. Hodnotiaci úsudok (kritika) predstavuje názor, myšlienku alebo osobný postoj subjektu prejavu vo vzťahu k faktom. Výkonom práva kritiky nedochádza k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby iba v prípade, ak ide o právom prípustnú kritiku, ktorá predpokladá, že pri nej nie sú prekročené medze vecnej a konkrétnej kritiky, a zároveň je takáto kritika primeraná aj čo do obsahu, formy a miesta prednesu takejto kritiky, t. j. kritika nevybočuje z medzí nevyhnutných na dosiahnutie sledovaného a zároveň uznaného cieľa. Pokiaľ ide o pôsobenie dôkazného bremena, pre skutkové tvrdenie platí, že čím je skutkové tvrdenie závažnejšie, tým dôveryhodnejší dôkaz pravdivosti tvrdenia musí byť predložený zo strany osoby, ktorá skutkové tvrdenia uviedla. Naproti tomu hodnotiaci výrok nemožno akokoľvek dokazovať, je však nevyhnutné skúmať, či sa zakladá na pravdivej informácii, či forma jeho verejnej prezentácie je primeraná a či zásah do osobnostných práv je nevyhnutným sprievodným javom kritiky.

30.3. Odvolací súd vyhodnotil namietané časti článku nasledovne, text: „Exmanžel C. M. dostal milióny z Eurofondov, no peniaze sa stratili“, „Máloktorý projekt však vôbec funguje“; jedná sa o kritiku spôsobu, akým žalobca nakladal s prostriedkami štátneho rozpočtu a štrukturálnych fondov EÚ; sú to nadpisy článku a teda s prihliadnutím na rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR možno skonštatovať, že je nutné vo vzťahu k tomuto textu zohľadniť organickú väzbu medzi titulkom (nadpisom) článku a jeho vecným obsahom. Pri „izolovanom“ posudzovaní by totiž väčšinu titulkov uverejňovaných v tlači bolo treba charakterizovať ako skutkové tvrdenia (fakty), hoci skutočným zámerom ich autorov je len

prostredníctvom titulkov upútať pozornosť čitateľov na článok, ktorý poskytuje informácie vo forme hodnotiacich úsudkov.

30.4. Vo vzťahu k textu „Statok rodu Motešických (vpravo) pod rukami M. (na snímke s exmanželkou C. M.) pustne napriek miliónom, ktoré dostáva z eurofondov“; „Jazdecká dráha nemá žiadnu tribúnu, rozhodcov nechávajú stáť na pritiahnutej vlečke a prekážky pôsobia dosť chaoticky“; „Tento penzión vyzerá, že nikdy nefungoval, otázka je kde sú stratené peniaze“; „Majetok bývalého štátneho žrebčína pod M. napriek štedrým eurodotáciám veľmi neprekvitá. Skôr pustne“; odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že tieto časti v kontexte celého článku možno označiť za hodnotiace úsudky.

30.5. Vo vzťahu k textu „M. získal dotácie aj na zlepšenie kvality života koní“; „M. získal z eurofondov a zo štátneho rozpočtu v týchto rokoch spolu 2,6 milióna eur“; „Celkovo tak M. a jeho firma MBL, ktorú vlastní na polovicu s B. Č., od roku 2004 získali 3,6 milióna eur na dotáciách. Napríklad aj na projekt Zlepšenie životnej úrovne koní“; „golfové ihrisko v obci Cetuna, kde tiež dostal pridelenú dotáciu“; „Po revolúcii vláda rozhodla, že nechá iba žrebčín v Topoľčiankach a na prelome storočí ovládol majetok štátnej akciovky A. M.“; odvolací súd má za to, že tieto časti článku predstavujú skutkové tvrdenia.

31. Pokiaľ sa jedná o povahu celého článku odvolací súd sa stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, že autor článku na základe informácii od zdroja T. C. a osobnej návštevy Motešíc hodnotí/ podáva kritiku projektov realizovaných žalobcom, ako aj spoločnosťou MBL, spol. s r.o., ako projekty z ktorých máloktorý funguje; jedná sa teda o kritiku nakladania s prostriedkami zo štrukturálnych fondov EÚ a štátneho rozpočtu, čo jednoznačne spadá pod ochranu práva na slobodu prejavu; avšak odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že je nutné preskúmať aj objekt a formu kritiky. Kritika mieri priamo na samotnú osobu žalobcu, jej cieľom nie je kritizovať, resp. vyjadriť všeobecný nesúhlas so systémom čerpania prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ, resp. so systémom kontroly tohto čerpania. Priamym objektom kritiky je v tomto prípade samotný žalobca a skutočnosť, že on nepoužil finančné prostriedky pochádzajúce z verejných zdrojov riadne; namietané časti článku posúdené v súlade s jeho celkovým obsahom sú prezentované takou formou, že bežnému čitateľovi navodzujú dojem, že verejné prostriedky, ktoré žalobca čerpal nepoužil na určený účel, resp. „sa stratili“. Na vyššie opísanom základe odvolací súd dospel k záveru, že namietané časti článku v celom jeho kontexte obsahujú nepravdivé skutkové tvrdenia a z nich odvodená neprípustná kritika nie je založená na korektných faktoch, čo spôsobuje neprimeranosť a vedome vyvoláva pochybnosti o dôveryhodnosti a profesionálnej a občianskej cti žalobcu; ipso facto sú tak so zreteľom na konkrétne okolnosti prejednávanej veci spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu na jeho osobnostných právach.

31.1. V prejednávanej veci vznikla kolízia dvoch základných ústavných práv a to slobody prejavu a práva na informácie garantovaného čl. 26 ods. 1 Ústavy SR svedčiace žalovanému, a práva na ochranu osobnostných práv garantovaného čl. 19 Ústavy SR svedčiaceho žalobcovi; súdu prvej inštancie a následne odvolaciemu súdu zostalo posúdiť, či mohli byť namietané časti článku uverejnené v čase, keď došlo k jeho uverejneniu, t.j. či sloboda prejavu mala prednosť v tomto konkrétnom prípade pred ochranou osobnostných práv žalobcu. Spravodlivú rovnováhu v prípade konfliktu týchto dvoch ústavne garantovaných práv možno hľadať a nastoľovať podľa presne identifikovaných klasifikačných kritérií testu proporcionality využívaného judikatúrou (ESĽP i Ústavný súd SR), založeného na hľadaní odpovedí na otázky KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO v danom prípade „hovoril“, resp. uverejnil informáciu (nález Ústavného súdu SR zo dňa 18.4.2013, sp. zn. IV. ÚS 492/2012).

32. Odvolací súd upriamuje pozornosť v prvom rade na subjekt, ktorý v tomto prípade mal zásah do práva na ochranu osobnosti vykonať (KTO); pričom sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný ako vydavateľ týždenníka Plus 7 dní je subjekt uplatňujúci slobodu prejavu, nakoľko masmédiám patrí privilegované postavenie z aspektu ochrany tohto práva, zvlášť pri informovaní o veciach verejného záujmu, čo je potrebné pri rozhodovaní v prejednávanej veci primerane zohľadniť.

33. Vo vzťahu k posúdeniu statusu žalobcu (O KOM) je potrebné skúmať, či ho možno považovať za verejnú osobu, resp. za osobu verejného záujmu, keďže pri týchto osobách je potrebné neoprávnenosť zásahu hodnotiť odlišne od "bežných" vo verejnosti neznámych osôb. V slovenskom právnom poriadku neexistuje definícia osôb verejného záujmu, hoci sa tento pojem v médiách často používa. Vo všeobecnosti možno uviesť, že osoby verejného záujmu tvoria najmä politici, umelci, športovci, ale aj páchatelia trestných činov, čiže osoby, ktoré sú v dôsledku svojich výkonov, činnosti alebo negatívnych

činov v centre záujmu verejnosti; to znamená, že takáto osoba musí mať činnosť, vďaka ktorej sa dostala do centra záujmu verejnosti. Za osobu relatívneho verejného záujmu možno považovať aj osobu, ktorá sa ňou stala bez vlastného pričinenia, napríklad narodením, alebo nadobudnutým rodinným stavom a pod. V tejto súvislosti sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcu v čase zverejnenia článku možno považovať za osobu (relatívneho) verejného záujmu a to jednak vzhľadom na skutočnosť, že pri výkone svojej podnikateľskej činnosti nakladal okrem iného s finančnými prostriedkami zo štrukturálnych fondov EÚ a štátneho rozpočtu; a taktiež s prihliadnutím na fakt, že žalobca dobrovoľne poskytoval médiám informácie týkajúce sa svojej podnikateľskej činnosti. Pri posudzovaní veci preto odvolací súd prihliada na to, že žalobcu zaťažuje povinnosť strpieť vyššiu mieru záujmu o jeho osobu.

34. Ďalším kritériom proporcionality obmedzenia práva na slobodu prejavu v strete s právom na ochranu osobnosti, je zodpovedanie otázky ČO, t.j. čo bolo obsahom uverejneného článku; akých záležitostí sa informácie týkajú. Rozlišuje sa pritom medzi informáciami o súkromí dotknutej osoby a informáciami o témach verejného záujmu. Kľúčovým poslaním tlače je predovšetkým vyhľadávať a rozširovať informácie a myšlienky o otázkach verejného záujmu; je zároveň nespochybniteľným právom verejnosti takéto informácie prijímať (dostávať). Vecou verejnou je všetko, čo na seba púta verejnú pozornosť; tieto veci môžu a majú byť verejne posudzované. Úlohou novinárov (médií) nie je len prijímať a sprostredkúvať informácie, ktoré sú spoločensky prijateľné, ale šíriť aj tie informácie, ktoré môžu šokovať a byť pre určité konkrétne osoby nepríjemné. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že dotknutý článok ako celok mal spravodajský charakter, bol napísaný v dvoch vzájomne previazaných rovinách; jedna časť sa týkala podnikateľskej činnosti žalobcu v žrebčíne v Motešiciach a druhá sa týkala rozsahu čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ a zo štátneho rozpočtu žalobcom ako samostatne hospodáriacim roľníkom a spoločnosťou MBL, spol. s r.o. Cieľom článku bolo upozorniť na zneužitie žalobcom prijatých finančných prostriedkov, resp. ich nepoužitie na realizáciu určených projektov, za obdobie rokov 2004 až 2010; jednalo sa teda o legitímnu tému z hľadiska práva verejnosti na informácie, pričom priamym objektom kritiky bol samotný žalobca a skutočnosť, že nepoužil finančné prostriedky pochádzajúce z verejných zdrojov riadnym spôsobom.

35. Pri posudzovaní kritéria miesta zaznenia (KDE) odvolací súd zohľadňuje, že dotknutý článok bol uverejnený v týždenníku Plus 7 dní, ktorý má celoslovenskú pôsobnosť a vysoký náklad, nie však v televízii či inom elektronickom médiu, ktoré treba z hľadiska tohto kritéria posudzovať prísnejšie; dotknutý článok však je (bol) prístupný širokej verejnosti aj prostredníctvom internetu. V tejto súvislosti s prihliadnutím na doterajšiu rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR odvolací súd uvádza, že najvyššia miera závažnosti zaznenia je v televízii, resp. ďalších masmédiách kumulujúcich šírenie prejavu v obrazovej aj zvukovej forme. Na druhom mieste v hierarchii sú printové masmédiá s celoštátnou pôsobnosťou. Tretie miesto možno priznať regionálnym masmédiám s potenciálnym rozlíšením podľa rozľahlosti teritória podliehajúceho vplyvu príslušného regionálneho masmédia, počtu osôb zdržujúcich sa pravidelne na relevantnom teritóriu, v závislosti od nákladu printového masmédia a od sledovanosti programu, v ktorom prejav zaznel alebo bol uverejnený. Na štvrtú priečku možno zaradiť prejavy uskutočnené na verejnom zhromaždení bez odozvy v masmédiách. Najmenšiu váhu možno pripísať prejavom, ktoré zaznejú na neformálnych, vopred neorganizovaných, náhodných stretnutiach malej skupiny osôb, ak sa udejú na verejnosti.

36. Odvolací súd upriamuje pozornosť aj na kritérium času uverejnenia dotknutého článku (KEDY); keďže informácia je pominuteľným majetkom, toto kritérium je potrebné hodnotiť najmä z hľadiska toho, či oneskorenie zverejnenia informácie za účelom preverenia jej pravdivosti a zdrojov, by bolo spojené so stratou jej hodnoty a významu. Verejnosť má právo byť informovaná o nakladaní s prostriedkami zo štrukturálnych fondov EÚ a zo štátneho rozpočtu; na druhej strane však odvolací súd prihliada na to, že v prejednávanej veci žalovaný nepreukázal, že v čase uverejnenia dotknutého článku disponoval informáciami (údajmi), na základe ktorých by oprávnene mohol v tom čase tvrdiť, že prostriedky ktoré žalobca čerpal zo štrukturálnych fondov EÚ sa stratili. V prípade, že takýmito údajmi v tom čase nedisponoval, sprostredkovanie týchto informácií malo byť zo strany žalovaného o to opatrnejšie, že neexistoval dôvod, pre ktorý by informácia pri jej neskoršom zverejnení (napr. za účelom získania relevantných podkladov k danej téme, príp. informácií od samotného žalobcu) stratila na význame či hodnote pri dlhodobo prebiehajúcej verejnej diskusii týkajúcej sa čerpania eurofondov.

37. V rámci hodnotenia spôsobu formulovania namietaných textov v kontexte celého článku (AKO), odvolací súd skúma spôsob interpretácie informácií s prihliadnutím na dosiahnutie cieľa, ktorým má

byť informovanie verejnosti o dôležitých otázkach verejného záujmu, t.j. či namietané texty v kontexte celého článku neboli primárne zamerané na znevážení žalobcu, ale či sa jednalo o prípustnú kritiku. V tejto súvislosti je nutné zamerať sa aj na posúdenie, či celkové vyznenie informácii uvedených v namietaných častiach článku zodpovedalo pravde. Vychádzajúc z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie možno konštatovať, že bolo preukázané čerpanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ zo strany žalobcu vo výške zodpovedajúcej údajom uvedeným v článku; v rámci vykonaných kontrol však neboli preukázané žiadne také závažné nedostatky implementácie jednotlivých projektov, na základe ktorých čerpal žalobca finančné prostriedky, ktoré by odôvodňovali prijatie úsudku, že peniaze sa stratili; s výnimkou projektu s názvom „Modernizácia farmy s cieľom zvýšiť efektívnosť živočíšnej výroby AGROMER, s.r.o.“, miesto realizácie projektu: Lubina. Informáciu o povinnosti žalobcu, resp. spoločnosti MBL spol. s r.o. vrátiť podporu na predmetný projekt vo výške cca 571 tisíc eur vyhodnocuje odvolací súd za pravdivú; vo vzťahu k tejto informácii však v dotknutom článku absentuje informácia o dôvode vystavenia tejto nezrovnalosti, keďže z vykonaného dokazovania - z Rozhodnutia PPA o uložení povinnosti vrátiť predmetnú podporu nevyplynulo, že dôvodom by bola nerealizácia projektu ako uvádza článok; uvedené však nebolo hlavným predmetom dotknutého článku, nakoľko ten sa obsahovo týkal najmä chovu koní v Motešiciach. Žalobca v konaní preukázal, že stav chovu koní a žrebčína v Motešiciach je na úrovni chráneného chovu, ktorý je zo strany ZCHKS ako uznanej chovateľskej organizácie, ktorá vedie plemennú knihu koní plemena Furioso pravidelne každoročne hodnotený; výsledkom hodnotení možno konštatovať, že žrebčín Motešice si plní štandardné úlohy, zúčastňuje sa výstav, prezentuje chov na medzinárodnej úrovni a dosahuje výborné výsledky; výsluchom svedkov vykonaných súdom prvej inštancie má odvolací súd za preukázané, že penzión v Motešiciach riadne funguje. Na základe uvedeného preto dospel k záveru, že v celkovom kontexte článku jednotlivé namietané texty v kombinácii s nadpisom vytvorili z pohľadu bežného čitateľa predpoklad na prijatie hodnotového úsudku, že žalovaný neoprávneným spôsobom použil (zneužil) finančné prostriedky čerpané zo štrukturálnych fondov EÚ a štátneho rozpočtu, čo je všeobecne vnímané ako konanie nemorálne a aj pohybujúce sa mimo zákona. Namietané časti článku však v celom jeho kontexte nevychádzali z pravdivo podaných východísk; v článku nebol poskytnutý dostatočný faktografický základ na to, aby si bežný čitateľ urobil hodnotiaci úsudok vychádzajúci zo skutočného stavu. Pri posúdení kritériá AKO má nepochybne svoj význam aj zdroj, z ktorého autor čerpal. V danom prípade mal byť hlavným zdrojom T. C., pričom z výsluchu svedka M.. L. M., autora článku vyplynulo, že informáciu či je T. C. členom ZCHKS, či má trénerskú licenciu, resp. či má spôsobilosť vyjadrovať sa k hodnoteniu stavu a chovu koní, resp. k téme čerpania prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ; si neoveroval. Naopak vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že p. T. C.Q. nemá zootechnické vzdelanie, získal síce trénerskú licenciu „C“ (tréner majiteľ) v rokoch 2006, 2007, 2008, 2009, 2013, 2014 a 2015, ktorá ho oprávňuje trénovať maximálne 5 dostihových koní, ktoré sú v jeho majetku, prípadne v majetku jeho najbližších príbuzných; avšak nemožno ho označiť za osobu, ktorá je spôsobilá na hodnotenie koní plemena Furioso.

38. Odvolací súd k vyhodnoteniu vyššie uvedených kritérií testu proporcionality uvádza, že uznáva právo žalovaného na informovanie verejnosti o spôsobe nakladania s verejnými prostriedkami, t.j. uznáva legitímnosť témy, z hľadiska ktorej bolo uverejnenie dotknutého článku za účelom uspokojenia práva verejnosti na informácie prípustné a žiaduce. V neprospech žalovaného však odvolací súd vyhodnocuje neexistenciu dostatočného faktického základu v nadväznosti na spôsob, akým žalovaný predmetné informácie poskytol. Z vykonaného dokazovania totiž možno vyvodiť záver, že namietané časti článku týkajúce sa existencie a fungovania penziónu a chovu koní v Motešiciach v spojení s nadpismi, hodnotené v kontexte celého článku, predstavujú kritiku, ktorá nevychádzala z pravdivých podkladov ako premís pre hodnotiace úsudky; takéto hodnotiace úsudky v článku boli formulované difamujúco s ohľadom na morálny status žalobcu a preto nemožno kritiku považovať za prípustnú. Odvolací súd poukazuje aj na to, že v dotknutom článku absentovala skutková základňa, na základe ktorej by mal bežný čitateľ možnosť hodnotiace úsudky autora článku, resp. T. C. preskúmať a vytvoriť si vlastný názor. Neobstoja ani námietky žalovaného uvedené v odvolaní, že sa snažil poukázať na možné zneužitie verejných finančných prostriedkov, nakoľko namietané časti článku v spojitosti celého jeho znenia vzbudzujú dojem, že k zneužitiu finančných prostriedkov zo strany žalobcu naozaj došlo. Uvedené posudzuje odvolací súd v neprospech žalovaného aj z toho dôvodu, že tento nepreukázal, že aktuálny verejný záujem by v danom čase vyžadoval urýchlené uverejnenie informácií, a teda že by nebolo možné uverejnenie článku časovo oddialiť, za účelom rozšírenia poznatkov dostatočných na vyvodenie záverov, že verejné prostriedky, ktoré žalobca nadobudol sa „stratili“, resp. neboli použité na určený účel. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd vo svojej podstate stotožnil so záverom súdu

prvej inštancie, podľa ktorého pre vyslovenie v článku uvedených hodnotiacich úsudkov vo vzťahu k nakladaniu žalobcu s verejnými prostriedkami neexistovala dostatočná skutková základňa odôvodňujúca ich opodstatnenosť, a preto došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu s následkom spochybnenia mravnej integrity žalobcu, celkovej morálnej stránky jeho osobnosti, ako aj jeho morálnej spôsobilosti čerpať prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ. Uverejnenie namietaných častí článku v celom jeho kontexte bolo podľa názoru odvolacieho súdu objektívne spôsobilé znížiť dôstojnosť, vážnosť a česť žalobcu a ohroziť jeho postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Odvolací súd ďalej dospel k záveru, že v prejednávanej veci sloboda prejavu a právo na informácie nepreválili nad záujmom žalobcu na ochranu jeho osobnostných práv.

39. Nad rámec uvedeného v nadväznosti na námietky žalovaného v odvolaní, resp. v záverečnej reči, s ktorými sa podľa jeho názoru súd prvej inštancie nevysporiadal, a ktoré sa týkajú skutočnosti, že negatívne následky v živote žalobcu mohli spôsobiť aj iné články obdobného charakteru uverejnené jednak žalovaným ako aj inými subjektmi; odvolací súd uvádza, že zo žiadneho zákonného ustanovenia upravujúceho ochranu osobnosti ako ani z ustálenej judikatúry nevyplýva, že náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nemožno priznať v prípade opakujúcich sa zásahov do práva na ochranu osobnosti, či už zo strany toho istého alebo zo strany rôznych subjektov; naopak účelu právnej úpravy, ktorá sa týka občianskoprávnych sankcií za neoprávnený zásah zodpovedá, že každý neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti zakladá samostatný nárok proti zodpovednostnému subjektu, pričom takouto sankciou môže byť aj priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, samozrejme za predpokladu, že inak sú splnené zákonné podmienky pre jej priznanie. Pokiaľ sa jedná o žalovaným namietanú neexistenciu príčinnej súvislosti medzi uverejnením dotknutého článku a negatívnymi následkami v živote žalobcu, odvolací súd vo všeobecnosti konštatuje, že na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti stačí zistenie, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené § 11 Občianskeho zákonníka, vyvolanie následkov sa nevyžaduje; tieto berie súd do úvahy spravidla v rámci rozhodovania o priznaní primeraného zadosťučinenia.

40. K náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch odvolací súd ďalej konštatuje, že vznik tohto práva, v prípade ak došlo neoprávnenému zásahu, predpokladá splnenie nasledovných zákonom kvalifikovaných podmienok: morálne zadosťučinenie sa javí v konkrétnom prípade nepostačujúce a neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka je pre určenie výšky náhrady potrebné skúmať dve kritériá, z ktorých musí súd pri svojom rozhodovaní vychádzať ex offo, a to sú závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti za ktorých k porušeniu došlo.

40.1. V súlade s ustálenou judikatúrou a výkladovou praxou treba za značné zníženie dôstojnosti fyzickej osoby v spoločnosti spravidla považovať taký zásah, ktorý by vzhľadom na jeho intenzitu, rozsah a trvanie vedúce k zníženiu jeho dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti pociťoval ako závažný každý, kto by ocitol na mieste a v postavení dotknutej osoby.

40.2. Rovnako možno v súlade s ustálenou judikatúrou konštatovať, že za takúto ujmu možno spravidla považovať ujmu spôsobenú masovokomunikačnými prostriedkami, ktoré majú vo verejnosti (odbornej i laickej) široký ohlas. Ak k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby dôjde v médiách, napr. ako v prípade žalovaného v týždenníku s celorepublikovou pôsobnosťou, treba vždy vychádzať z toho, že mal širokú publicitu. Preto je v týchto prípadoch opodstatnené aj uplatňovanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy je účinným prostriedkom na zmiernenie a vyváženie následkov zásahu, ktoré nepredstavujú len bežnú alebo krátkodobo pretrvávajúcu ujmu.

41. Po vecnom a právnom zhodnotení relevantných skutočností s ohľadom na podrobnú právnu argumentáciu (odseky 28 až 40) odvolací súd ustálil, že na strane žalobcu došlo k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti z dôvodu, že v čase uverejnenia článku vykonával prácu vysokoškolského učiteľa, pričom mu v súvislosti s uverejnením namietaných častí článku v celom jeho kontexte vznikli zbytočné problémy súvisiace s vysvetľovaním študentom a kolegom, čo nepochybne zasiahlo do jeho života. V čase zverejnenia dotknutého článku zároveň vykonával podnikateľskú činnosť, ktorá priamo súvisela s chovom koní v Motešiciach, o ktorom boli v článku zverejnené hodnotiace úsudky, ktoré nemali dostatočnú skutkovú základňu; neoprávneným zásahom teda došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti žalobcu aj v tejto oblasti jeho života, a to v značnej miere. Odvolací súd má za to, že aj vzhľadom na veľký časový odstup sa morálne zadosťučinenie javí v tomto konkrétnom prípade ako nepostačujúce.

42. Pri úvahe o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné prihliadnuť k samotnému účelu a funkciám tohto inštitútu pri ochrane osobnosti. Názory právnej teórie, z ktorých vo väčšine prípadov vychádza aj judikatúra v oblasti ochrany osobnosti, sa do značnej miery zhodujú o primárnom význame funkcie satisfakčnej, t.j. primerane s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, optimálne, a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, keď nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá „odškodniť“ a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčísliť a možno za ňu „len“ poskytnúť zadosťučinenie (satisfakciu). Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, že vo všeobecnosti môže priznanie primeraného zadosťučinenia v peniazoch plniť aj preventívnu funkciu; z uvedeného dôvodu sa potom otázka miery zavinenia pôvodcu zásahu môže podľa okolností konkrétneho prípadu stať relevantnou pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uvedené zodpovedá aj primárnemu zmyslu relutárnej náhrady, kde potreba satisfakcie narastá v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pretože s vyššou mierou zavinenia je vždy neoprávnenosť zásahu do osobnostných práv zosilnená (je zosilnená krivda, za ktorú má prísť zadosťučinenie).

42.1. Odvolací súd však na rozdiel od súdu prvej inštancie usúdil, že na základe dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie neexistuje dostatočný skutkový základ pre konštatovanie, že bol preukázaný úmysel či dokonca zlý úmysel žalovaného škandalizovať alebo ohovoriť žalobcu; z vykonaného dokazovania nemožno prijať ani záver, že by žalovaný ako pôvodca neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobcu týmto zásahom sledoval iba zámer zvýšiť svoj majetkový prospech, aby tak získal potrebnú publicitu pre svoje konanie (napr. zvýšený odber, predaj tlače a pod.), alebo že by podnikanie žalovaného bolo postavené, resp. často sprevádzané úplne preukázateľnými, úmyselnými a závažnými zásahmi do základných práv jednotlivcov; a že by na tomto podklade bolo možné prihliadnuť na mieru zavinenia pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prejednávanej veci. Púhe tvrdenia žalobcu a svedka O.. B. E., ktoré mali preukázať zlý úmysel žalovaného pri uverejnení článku v tom zmysle, že autor článku mal v spolupráci so zdrojom článku T. C. zverejniť kompromitujúce informácie prostredníctvom žalovaného v týždenníku Plus 7 dní za účelom vydierania, odvolací súd nepovažoval za dostatočné na ustálenie názoru o zlom úmysle žalovaného pri uverejnení článku.

42.2. Na druhej strane však intenzitu neoprávneného zásahu významne zvyšuje skutočnosť uvádzaná (aj) súdom prvej inštancie, že autor článku sa minimálne nedôvodne spoliehal na pravdivosť súkromných informácií získaných od zdroja a postupoval s hrubou nedbanlivosťou, keď nevykonal sám objektívny prieskum a neoveril si tak oficiálnou cestou ich dôveryhodnosť; čo možno vyhodnotiť tak, že žalovaný (v celkovej korelácii okolností, ktorými bol vedený zverejňovaním článku) nekonal v dobrej viere.

43. Odvolací súd sa pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ďalej zameral na posúdenie závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva na ochranu osobnosti žalobcu došlo. Na základe dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie považoval za nepochybné, že žalobcu bolo v čase uverejnenia článku možno považovať za osobu verejného záujmu zaťaženú povinnosťou strpieť vyššiu mieru záujmu o svoju osobu a povinnou prejaviť väčšiu mieru tolerancie voči (aj mediálne) poskytovaným informáciám o jej konaní, najmä v súvislosti s nakladaním s verejnými financiami. A ako už bolo uvedené vyššie, cieľom dotknutého článku malo byť informovanie verejnosti o téme, o ktorej má verejnosť právo byť informovaná, t.j. téme legitímneho verejného záujmu. Napriek konštatovaniu, že na strane žalobcu došlo k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti v značnej miere a to najmä v pracovnej sfére týkajúcej sa pôsobenia na vysokej škole, ako aj v oblasti výkonu jeho podnikateľskej činnosti súvisiacej s chovom koní; odvolací súd má za to, že závažnosť vzniknutej ujmy nezodpovedá výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch priznanej súdom prvej inštancie, nakoľko v konaní neboli preukázané také negatívne následky v živote žalobcu, ktoré by boli konštantne dlhodobé, resp. trvajúce a ktoré by odôvodňovali ním priznanú výšku.

44. Na uvedenom základe, použitím zákonných kritérií pre stanovenie výšky náhrady vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, odvolací súd po starostlivom zvážení všetkých okolností veci dospel k záveru, že práve suma 1.500 eur je náhradou, ktorá môže efektívne zmierniť žalobcovi následky neoprávnených zásahov do jeho osobnostných práv. Táto suma je súčasne primeraná aj z hľadiska potreby zachovania primeraného a rozumného zohľadnenia a vyváženia záujmov všetkých zúčastnených strán; odvolací súd pri rozhodovaní taktiež vzal do úvahy primeranosť výšky

„odškodnenia" zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu v porovnaní s „odškodňovaním" zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou SR a preto rozsudok súdu prvej inštancie v časti uloženej povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi 10.000 eur podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy 1.500 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Vychádzal pritom v celom rozsahu zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým je viazaný (§ 383 C.s.p.) a ktorý po právnej stránke posúdil inak a preto nemusel opakovať, príp. dopĺňať dokazovanie.

45. O nároku na náhradu trov celého konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobcovi priznal proti žalovanému plný nárok na náhradu trov konania a to v súlade s doktrinálnymi stanoviskami ako aj judikatúrou súdnych autorít Slovenskej republiky, ktoré sa zhodujú, že v prípade tzv. nevyčísliteľných sporov, pri ktorých výška plnenia závisí výlučne od úvahy súdu je nevyhnutné posudzovať základ uplatneného nároku a nie výšku sumy, ktorú strana žiadala priznať. Z ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka ani z osobitných právnych predpisov pritom nevyplýva žiadny objektívny kľúč pre výpočet sumy nemajetkovej ujmy. S ohľadom na uvedené odvolací súd aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 C.s.p., ktoré (ako vyplýva aj zo samotnej dôvodovej správy) je nutné vykladať extenzívne, t.j. zásada úspechu v spore je síce esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania, avšak podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške; ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu (predtým výslovne ustanovené v § 142 ods. 3 O.s.p.).

46. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).